

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

6. Adulteria adulterijs puniri, permittente Deo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

Erasm. in
Christiani
matrim. In-
tit.

miferis membris habitare, non potest in ebrijs. Qua de causa ille scripsit, nouisse, apud Britannos, se, qui narraret, Patrem, sibi fuisse, tibijs contractis, vt sella vehendus esset, si locum mutare vellet, tum re tenui, hunc duxisse vxorem caecam, & facti causam dixisse: sic melius inter nos constabit amicitia; feremus nos inuicem, pares calamitate, neutri futurum est, quod exprobet alteri. Nec fefellit hominem suum iudicium. Nullus vnquam inter illos sermo fuit non amicus & blandus. Quid mirum? illa nihil in illo mali videre, ille non potuit illam sequi, vt in malo deprehenderet. Ex hac historia etiam patet, pares paribus feliciter iungi: dummodo non sint vitij pares. Vitij enim inter se non conuenit, vt etiam hoc titulo sine vitiosiora.

VI.

Vino nimis intemperanter ingurgitato sanguinem incendere, est corpus instruere, vt in adulteria effernescat; atque ita, ex intemperantia vna, intemperantia alia nascitur, tanquam ex flamma incendium, sed nullus hic terminus, nam, apud Tiraquellum, adultera eadem & venefica esse creditur: nempe, ob deceptiones, fratres, & veneficia, quae adulterium vel parant, vel iuuant, & comisantur, vel consequuntur, vt annulus annulum in catena. Quin, vt lolium, & quaedam semina vento vecta, sparsum ac saltuacim, sic vitia quoque crescunt, & de marito in vxorum, de vxore in maritum, diuino iudicio ita iuste punientia, transiliunt. Siquidem & ipsis adulterijs merentur adulteria vindicari. Et quidem adulterium in poenam permitti tum aliorum scelerum, tum superbia, auidicat Dominus, apud Isaiam. Cum enim dixisset: *Et visitabo super orbis mala, & contra impias iniquitatem eorum, & quiescere faciam superbiam infidelium, & arrogantiam fontium humiliabo; subiecit postea: diripientur domus eorum, & uxores eorum violabuntur.* Magna est haec & poena, & humiliatio. Quae tamen praecipue debetur illis, qui & ipsi fidem conjugalem fefellerunt. Haec enim est lex rationis, de qua Iob ait: *Si deceptum est cor meum super muliere; & si ad ostium amici mei insidiatus sum: scorsum alterius sit vxor mea, & super illam incurrentur aly.* Nullis passus est Iob illecebris se se infecari, nullo allubescere oculo, verbo, aut

Tiraquell. l. 8.
Connub. n. 22

Isaiz 13. 11.

Iob. 31. 9.

enclim

3 331

nuru

nutu decipi; vt infidias faceret foribus alienis. Quare securè potuit illud sibi imprecari, quod grauissimum etiam Lacedæmonij censuerunt. Nam, Suida teste, *Lacedæmoniorum execratio est: Vinam adificos, ac terram egeras, & equos alas, & vxor tua mæchum habeat, quòd hec omnia sumptuosa & noxia sunt.* Hanc iustam adulterij pœnam Deus etiam Dauidi inflixit, & antè, quàm infligeret, comminatus est. *Eò quod tuleris vxorem Vria, tollam vxores tuas, in oculis tuis, & dabo proximo tuo.* Nimirum iustus iudex, qui oculum pro oculo, dentem pro dente exigit; par pari solet referre; vt de similitudine pœnæ, culpæ magnitudo agnoscatur.

Quanquam coniugi quoque coniux adulter, prauitate exempli, occasionem præbet. Et, dum iusta quadam indignatione ac zelo mouetur vxor, facilè animus stomachans suggerit, vt adulterium adulterio vindicet. Putatque, se non debere esse pudicam, quæ maritum intelligit esse impudicum. Et quid maritus succenseat, quod ipse facit? *Improbus est,* inquit Seneca, *qui ab vxore pudicitiam exigit, ipse alienarum corruptor vxorum.* Quæ publicè dicit, *Caia tibi fiam, si mihi Caius eris;* eadem tacitè dicit: *Mæcha tibi fiam, si mihi mæchus eris.* Seruanda fides ab viroque alteri est; inquit Lactantius, *immo exemplo continentia docenda vxor, vt se caste gerat. Iniquum est enim, vt id exigas, quod præstare non possis.* Quis vir non ægrè ferat, præstare se fidem vxori mutuam charitatem non exhibenti? cur ergo & vxor non sentiat, se fidelem marito ad alienum torum euaganti?

Dum fuit Atrides vnà contentus, & illa

Castra fuit: vitio est improba facta viri.

Primum itaque, ait Aristoteles, *leges sint viro ad vxorem, vt iniuria cesset, sic nec ipse iniuriam patietur.* Alioqui, si ille fastidit connubium, imitari vult mulier virum, & alium parare amicum. Certè nulla est tam pernicii pudoris adultera, quæ hanc causam perfidiæ suæ non prætendat; *iniuriam se peccando non facere, sed ferre.* Non ergo tantùm adulterat ipse, sed vxorem quoque suam adulteram facit *homo neque alieni matrimonij abstinent, neque sui custos;* ait Quintilianus, *qua inter se natura*

Ecc 3

connexa

Suidas verb.
Dacnomenos.

2. Reg. 12. 11.

VII.

Senec. ep. 95.

Lactant. lib. 6.
cap. 23.

Quid. lib. 1. de
arte.

VIII.